

บันทึกคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจาก
การใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

กระทรวงยุติธรรมมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๒๐๐๗/๑๒๙๙๕ ลงวันที่
๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ดังนี้

(๑) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ
ประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ ภายใน
ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยที่ผ่านมากกระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการทบทวนบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนด
โทษอาญา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มนโยบายของรัฐในการตรากฎหมายตามมาตรา ๗๗
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง จึงได้ดำเนินการ
ยกร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔
พ.ศ. โดยมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากกฎหมายให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค
พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ศ. ได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว โดยปัจจุบัน
ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งอาจประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ไม่ทันก่อนครบกำหนดเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์
ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๗

(๓) กระทรวงยุติธรรมจึงขอหารือในประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เมื่อสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ
ในการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔
ได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายให้เป็นไป
ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว ในขั้นตอนและกระบวนการเสนอร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วย
ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ศ. โดยผลการวิเคราะห์ฯ สรุปได้ว่า เห็นควรยกเลิก
พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ และได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
เพื่อยกเลิกกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว แต่ยังไม่พิจารณาไม่แล้วเสร็จ
กรณีนี้สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมยังมีหน้าที่ต้องดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ ภายในกำหนดเวลา ๕ ปี ซึ่งจะครบกำหนด
ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ อีกหรือไม่ และหากจะต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์อีก จะถือเอารายงาน
การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเป็นรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ได้หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ กรณีที่ต้องดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายอีกครั้ง และร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ศ. ไม่อาจมีผลใช้บังคับได้ทันภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จะสามารถขอขยายระยะเวลาดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้หรือไม่อย่างไร

คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาข้อหาหรือของกระทรวงยุติธรรมโดยมีผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า กฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย มุ่งประสงค์ที่จะให้มีการทบทวนประสิทธิผลและความจำเป็นของกฎหมายอย่างรอบด้าน เป็นระบบ และให้มีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย^๑ ในการมีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกันของกฎหมาย การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น ล้าสมัย หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้ เมื่อปรากฏจากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ว่า กฎหมายใดมิได้ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายนั้น หรือไม่คุ้มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐหรือประชาชน หรือมีผลกระทบอื่นอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนอย่างร้ายแรง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้นโดยทันที^๒

^๑ มาตรา ๓๐ การประเมินผลสัมฤทธิ์ให้ดำเนินการประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย และกฎที่ออกตามกฎหมายนั้นในคราวเดียวกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

(๑) การมีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น โดยยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น ล้าสมัย หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

(๒) การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

(๓) การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกันของกฎหมาย

(๔) การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

(๕) การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๓๕ ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้หน่วยงานของรัฐกระทำตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และแจ้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้ในระบบกลาง

เมื่อปรากฏจากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ว่า กฎหมายใดมิได้ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายนั้น หรือไม่คุ้มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐหรือประชาชน หรือมีผลกระทบอื่นอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนอย่างร้ายแรง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้นโดยทันที

กรณีตามข้อหาหรือ เมื่อกระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว ในขั้นตอนและกระบวนการเสนอร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ศ. โดยผลการวิเคราะห์ฯ สรุปได้ว่า เห็นควรยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ และได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อยกเลิกกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว อันเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว นั้น กรณีจึงไม่มีความจำเป็นต้องดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่กำลังจะถูกยกเลิกนั้นอีก เนื่องจากกระบวนการยกเลิกกฎหมายได้เริ่มดำเนินการไปแล้ว ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับเป้าหมายของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่ให้ยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็น ล้าสมัย หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ เพื่อไม่ให้เป็นการกระทบแก่ประชาชน เพื่อให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น

ประเด็นที่สอง เห็นว่า ตามที่ได้ให้ความเห็นในประเด็นที่ ๑ ว่า กระทรวงยุติธรรมไม่มีความจำเป็นต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการยกเลิก กรณีจึงไม่มีความจำเป็นต้องให้ความเห็นในประเด็นที่ ๒ อีก

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๖๗